

WOJEWODA WIELKOPOLSKI

Poznań, 12 maja 2026 r.

PS-Le.431.4.2026.6

Pani
Monika Drgas
Kierownik
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Wielichowie
ul. Poczтовая 16a
64-050 Wielichowo

ZALECENIA POKONTROLNE

Na podstawie art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz.U. z 2025 r. poz. 1214 ze zm.), zwanej dalej *ustawą* zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu, Delegatura w Lesznie przeprowadził w okresie od dnia 9 kwietnia do 30 kwietnia 2026 roku kontrolę kompleksową w Ośrodku Pomocy Społecznej w Wielichowie, zlokalizowanym pod adresem: ul. Pocztowa 16a, 64-050 Wielichowo, zwanym dalej *Ośrodkiem* lub określanym skrótem *OPS*.

Zakres kontroli obejmował realizację zadań określonych ustawą o pomocy społecznej oraz zgodność zatrudnienia pracowników z wymaganymi kwalifikacjami w okresie od 1 stycznia 2025 roku do dnia zakończenia kontroli oraz działań wcześniejszych, jeżeli miały one związek z przedmiotem kontroli.

Ustaień kontrolnych dokonano w oparciu o wyniki analizy dokumentacji oraz przedstawionych przez Kierownictwo Ośrodka informacji. Ustalenia opisane zostały w protokole, podpisanym przez Panią Kierownik bez zastrzeżeń w dniu 8 maja 2026 r. (wpływ do WUW w dniu 8.05.2026 r.).

W oparciu o te ustalenia działalność kontrolowanej jednostki oceniono pozytywnie, pomimo stwierdzonej nieprawidłowości i uchybień.¹

W wyniku kontroli dokonano następujących ustaleń:

Ośrodek Pomocy Społecznej w Wielichowie jest gminną jednostką organizacyjną, realizującą zadania własne i zlecone z zakresu pomocy społecznej, działającą w formie jednostki budżetowej. Obszarem działania Ośrodka jest teren Gminy Wielichowo. Podstawą funkcjonowania Ośrodka jest Statut oraz Regulamin organizacyjny OPS w Wielichowie.

Gmina Wielichowo posiada „*Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Wielichowo na lata 2023-2030*”, co jest zgodne z art. 16b ust. 1 i art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej. Strategia uwzględnia wszystkie elementy, o których mowa w art. 16b ust. 2 ww. ustawy.

Zgodnie z art. 16a ust. 1-3 i art. 17 ust. 1 pkt 2 ustawy o pomocy społecznej, co roku sporządzana jest ocena zasobów pomocy społecznej. Z danych z Oceny zasobów wynika, że w roku 2024 głównymi powodami ubiegania się w Gminie o pomoc społeczną było kolejno: niepełnosprawność, ubóstwo, długotrwała lub ciężka choroba, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem, alkoholizm, potrzeba ochrony macierzyństwa, bezrobocie, itd. Ocena została przedłożona Radzie Miejskiej Wielichowa w terminie określonym w art. 16a ust. 4 ww. ustawy.

W zakresie kwalifikacji kadry kontrola wykazała, że Kierownik Ośrodka posiada wymagane przepisami kwalifikacje, zgodne z art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej. Na podstawie art. 110 ust. 7 ww. ustawy Burmistrz Wielichowa upoważniła Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości Gminy.

Wymogi kwalifikacyjne określone w obowiązujących przepisach w dniach kontroli spełniało również pięć osób realizujących zadania pracownika socjalnego, które są zatrudnione na stanowiskach: pracownik socjalny, starszy pracownik socjalny i specjalista pracy

¹ Przyjęto 4-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo uchybień, pozytywna mimo nieprawidłowości, negatywna.

socjalnej². Główny księgowy Ośrodka spełnia wymogi kwalifikacyjne określone w art. 54 ust. 2 pkt 5 lit. a-d ustawy o finansach publicznych.³

Dodatkowo w dniach kontroli zadania z zakresu pomocy społecznej w OPS realizowały także osoby zatrudnione na stanowiskach: referent świadczeń społecznych i księgowy.

Analiza zabezpieczenia kadrowego wykazała, iż w dniach kontroli rejony opiekuńcze OPS obsługiwały 4 osoby z kwalifikacjami pracownika socjalnego, co świadczy o spełnianiu przez Ośrodek wymogu określonego w art. 110 ust. 12 ustawy o pomocy społecznej stanowiącym, iż „Ośrodek pomocy społecznej zatrudnia w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 3 pracowników socjalnych”. Przeliczając liczbę pracowników socjalnych OPS pracujących w środowisku przez liczbę mieszkańców Gminy Wielichowo oraz rodzin objętych pracą socjalną, ustalono, iż w okresie objętym kontrolą na 1 pracownika socjalnego OPS przypadało 1935 mieszkańców Gminy Wielichowo oraz – wg danych za 2025 r. – 37 rodziny objęte pracą socjalną, co świadczy o zgodności z wymogiem określonym w art. 110 ust. 11 ustawy, który obliuguje Ośrodek do zatrudniania pracowników socjalnych „(...) proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących.”

Powyższy stan wskazuje na spełnianie przez Ośrodek w Wielichowie wymogów ustawowych dotyczących zabezpieczenia kadrowego realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej na terenie Gminy.

W okresie objętym kontrolą podopieczni OPS w Wielichowie korzystali z pomocy w formie: zasiłku stałego, zasiłku okresowego, zasiłku celowego, specjalnego zasiłku celowego, schronienia, posiłku, usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz odpłatności gminy za pobyt w domu pomocy społecznej.

Ocena prawidłowości przyznawania świadczeń w dokumentacji 18 osób/rodzin, w sumie 24 decyzji administracyjnych wykazała, iż:

- wydanie decyzji o przyznaniu pomocy każdorazowo poprzedzone było przeprowadzeniem u wnioskodawcy wywiadu środowiskowego, zgodnie z art. 106 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej oraz na zasadach określonych w przepisach rozporządzenia w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego⁴. Przy stałym lub długookresowym pobieraniu świadczeń, aktualizacje wywiadów przeprowadzano w terminach określonych w art. 107 ust. 4 ustawy, tj. nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, a w przypadku osób przebywających w domach pomocy społecznej - nie rzadziej, niż co 12 miesięcy;
- w żadnej z kontrolowanych spraw nie wniesiono uwag co do terminowości przeprowadzanych wywiadów;
- w badanym materiale nie stwierdzono przypadków niezasadnego przyznania pomocy i nieprawidłowości przy naliczaniu świadczeń;
- w żadnej z kontrolowanych spraw nie stwierdzono nieprawidłowości w ustalaniu wysokości świadczeń pieniężnych, które przyznawano zgodnie z art. 37 ust. 2 - 3, art. 38 ust. 2 - 4, i art. 41 pkt 2 ww. ustawy;

² art. 116 ust. 1 pkt 1-4, art. 121b ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej;

³ Dz. U. z 2025 r. poz. 1483 ze zm.;

⁴ rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 kwietnia 2021 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. z 2021 r. poz. 893);

- przy udzielaniu pomocy w formie usług opiekuńczych objęcie wnioskodawcy pomocą następowało niezwłocznie i w oparciu o szczegółowe rozpoznanie potrzeb wynikających ze stanu zdrowia podopiecznego. Jakość, efektywność i celowość długoterminowo przyznawanych usług monitorowane były przez Ośrodek w trakcie wizyt pracownika w środowisku i cyklicznie przeprowadzanych kontroli, a ocena realizacji usług utrwalana była w dokumentacji podopiecznego;
- potwierdzanie decyzją Burmistrza Wielichowa prawa do świadczeń opieki zdrowotnej poprzedzone było przeprowadzeniem wywiadu środowiskowego. Analizowana decyzja zawierała numer PESEL świadczeniobiorcy i została wysłana również do NFZ w terminie określonym w art. 54 ust. 6 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Ocena wydanych decyzji wykazała, iż:

- wszystkie kontrolowane decyzje posiadały podstawę prawną, rozstrzygnięcie, uzasadnienie oraz pouczenie o możliwości i trybie wniesienia odwołania, zgodnie z art. 107 Kpa⁵. Ponadto – pouczenie o obowiązkach osoby korzystającej z pomocy społecznej wynikających z art. 109 ustawy;
- w żadnej z kontrolowanych spraw nie wniesiono uwag co do terminowości wydawanych decyzji.

W okresie objętym kontrolą OPS w Grodzisku Wielkopolskim podejmował działania wynikające z rozeznaczonych potrzeb lokalnych, w tym tworzył i realizował programy osłonowe zgodnie z wymogiem określonym w art. 17 ust. 2 pkt 4, a także realizował rządowe programy pomocy społecznej, mające na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia zgodnie z art. 18 ust. 1 pkt 6 ww. ustawy.

Stwierdzone uchybienia i nieprawidłowości.

W trakcie kontroli stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. W 13 przypadkach brak poinformowania klienta o możliwości czynnego udziału jako strona w każdym stadium postępowania oraz możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów przed wydaniem decyzji administracyjnej, zgodnie z art. 10 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. ustawy Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2025 r. poz. 1691 ze zm.).

W trakcie kontroli stwierdzono następujące uchybienia:

1. W 2 przypadkach w decyzjach przyznających świadczenie w formie zasiłku stałego stwierdzono:
 - brak przywołania art. 17 ust. 1 pkt 19 ustawy o pomocy społecznej.
2. W decyzjach przyznających świadczenie w formie zasiłku okresowego stwierdzono:
 - w 4 przypadkach brak przywołania art. 17 ust. 1 pkt 4 ustawy o pomocy społecznej.
3. W decyzjach przyznających zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy stwierdzono:

⁵ ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2025 r. poz. 1691 ze zm.), określana dalej Kpa;

- w 2 przypadkach dotyczących specjalnego zasiłku celowego brak przywołania art. 17 ust. 2 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej;
- w 4 przypadkach dotyczących zasiłku celowego brak przywołania art. 17 ust. 1 pkt 5 ustawy o pomocy społecznej.

4. W sprawie dotyczącej udzielenia pomocy w formie schronienia stwierdzono:

- w 2 przypadkach brak przywołania art. 17 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej.

5. W sprawach dotyczących usług opiekuńczych stwierdzono:

- w 5 przypadkach brak przywołania art. 17 ust. 1 pkt 11 ustawy o pomocy społecznej;
- w 1 przypadku przywołano art. 50 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej, a art. 50 ww. ustawy posiada ust. od 1 do 7.

6. W sprawie dotyczącej specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi stwierdzono:

- brak przywołania art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy o pomocy społecznej.

7. W sprawie dotyczącej potwierdzenia prawa do ubezpieczenia zdrowotnego stwierdzono:

- brak doprecyzowania przywołanego art. 54 ustawy o świadczeniach zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych o ust. 1-4, ust. 7 pkt 1 i ust. 11;
- brak doprecyzowania przywołanego art. 8 ustawy o pomocy społecznej adekwatnie do sytuacji klienta.

Ponadto w treści decyzji błędnie podano datę rozpoczęcia świadczeń zdrowotnych, tj. niezgodnie z art. 54 ust. 7 pkt 1 ustawy o świadczeniu opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych.

W pouczeniu decyzji brak przywołania treści art. 127a KPA o możliwości zrzeczenia się prawa do wniesienia odwołania od decyzji.

Ponadto w podstawach prawnych decyzji administracyjnych przyznających ww. świadczenia zbędnie przywoływano:

- art. 107 § 1 KPA – w 22 decyzjach;
- art. 5 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej – w 6 decyzjach;
- art. 107 ustawy o pomocy społecznej – w 21 decyzjach;
- art. 110 ust. 7 ustawy o pomocy społecznej – w 22 decyzjach;
- rozporządzenie w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego – w 22 decyzjach.

Zalecenia pokontrolne:

Wobec powyższego, działając na podstawie art. 128 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1214 ze zm.) wnoszę o:

1. Dołożenie starań, aby w każdym z prowadzonych postępowań umożliwić stronie czynny udział w prowadzonym postępowaniu, zgodnie z wymogami i na zasadach określonych w art. 10 § 1-3 w związku z art. 9 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego.

Ponadto rekomenduję:

1. Dokonać wszelkiej staranności przy redagowaniu decyzji administracyjnych, zgodnie z art. 107 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego w zakresie przywoływania w podstawie prawnej przepisów adekwatnych do indywidualnej sytuacji klienta ustalonej w toku postępowania.

Pozostałe informacje.

Działając na podstawie art. 128 ust. 4 ustawy pomocy społecznej, oczekuję przedstawienia przez Panią Kierownik, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszych zaleceń pokontrolnych, pisemnych informacji o sposobie ich realizacji.

Jednocześnie informuję, że zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszych zaleceń pokontrolnych, przysługuje Pani Kierownik prawo zgłoszenia do nich zastrzeżeń.

Przypominam także, że zgodnie z art. 130 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych – podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 12.000 zł.

z up. Wojewody Wielkopolskiego
Hanna Zawadka
Zastępca Dyrektora
Wydziału Polityki Społecznej
Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego
w Poznaniu

*/-podpisano bezpiecznym podpisem elektronicznym
weryfikowanym przy pomocy ważnego
klasyfikowanego certyfikatu/*

Do wiadomości:
Pani Honorata Kozłowska
Burmistrz Wielichowa
ul. Rynek 10
64-050 Wielichowo